

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasovu, piata mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Joi'a si Duminec'a.

Pretiul abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu seu
28 franci.

Anulu XLIII.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr.
v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primeșc. — Manuscrise nu se
retransmitu.

Nr. 78.

Duminica, 28 Septembre | 10 Octobre

1880.

Cu 1 Octobre st. v. 1880 se incepe unu nou abonamentu pe ultimulu quartalu la

„GAZET'A TRANSILVANIEI.”

Rogam pe On. Domni prenumerant ai făiei noastre, alu caroru abonamentu a espiratu cu 30 Septembre st. v. 1880, se binevoiesca a si'lui reînnoi de cu vreme, pentru că diuariulu se li se păta tramite regulatu.

Domnii noi abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adressele d-lorū *esactu*, aratandu si post'a cea mai aproape de loculu, unde locuiesc.

Pretiul abonamentului la „Gazet'a Transilvaniei” este:

pentru Brasovu: pe trei luni 2 fl., pe siese luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siese luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl 50 cr., pe siese luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siese luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Banii de prenumeratiune sunt a se trame
(mai usioru prin assignatiuni postale) la Re-
dactiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI”
in Brasovu.

Cabinetulu Taaffe si nationalitatile.

Brasovu 27 Septembre / 9 Octobre.

Comitelui Taaffe i-am face o mare nedreptate, deca l'am clasifică intre acei ministri austriaci, cari prin experientele loru gresite au incurcatu numai situatiunea interioara a imperiului. Politic'a cabinetului austriacu este bine precugetata si cu-o statornicia mare urmarita, si, vina ea dela comitele Taaffe seu dela cei ce stau la spatele lui, nu i se poate denegă orecare superioritate facia de politic'a multelor ministerie, ce s'au succedut de donedieci de ani incóce. Cu tōte astea sistem'a urmarita de comite'e Taaffe intimpina adi cele mai mari dificultati.

De ce ore chiar si politic'a moderata si intelēpta a comitelui Taaffe dă de greutati atātu de mari? Nu este acēst'a o dovada mai multu că nu corespunde, deca că corespunde giurstariilor actuale din partea cislaitana a monarchiei? Cineva cetindu numai diarele germane austriace ar' trebui se creda, că unu ministeriu mai reu si periculosu că celu de astadi nu s'a pomenit. Comitele Taaffe prin aceea, că se silesce a impacă nationalitatile din Austri'a, si-a atrasu ur'a neimpacata a suprematistilor ge mani, der' inca mai multu, voindu a pasi pe cararea de mediloci, a observă strictu acelu „juste milieu“ pe care intie leptulu Thiers ilu recomandă atātu de multu Fraucesiloru, ministeriul actualu austriacu nu se bucuru nici de simpatia deplina a nationalitatilor negermane. Nimicu mai naturalu deca acēst'a: Nemtii se supera că li se ataca positiunea privilegiata de pena acuma ear' celealte popore nu potu fi pe deplinu multiamite, căci dorintiele si pretensionile loru se satisfac numai in parte si forte cu intelētu.

Guvernul austriacu trebuie se sufera adi retelele urmari ale gresielor politice ce s'au comis in trecutu. Antagonismulu intre diferitele popore in locu se fia combatutu de cātra guvernele trecute, a fostu inca totu mai multu propagatu si protegeatu. Astadi vedemu fructele acestei politice. Tōte nationalitatile cu Nemtii in frunte occupa o positiune estrema, nici una nu mai voiesce se scie de ceea-ce se numesce calea de mediloci. Ei bine cumu se va poté face o impacare déca nici unu din natiunalitati nu va cedā nimicu din pretensiunile sale?

Cea mai mare bataie de capu 'i facu comitelui Taaffe negresitu centralistii germani, cari s'au pus pe terenul negatiunei. Agitatiunea germana in Austri'a, cumu s'a datu pe facia la adunarea par-

tidei germane boeme din Karlsbad, este de-o importantia, care se intinde peste fruntariele monarchiei. Elementulu germanu din Austri'a celu mai poternicu intre tōte celealte declara, că nu voiesce cu nici unu pretiu se renuntie la positiunea sa a privilegiata. Germanismulu se identifica cu esistentia statului si ajunge la conclusiunea pericolosa, că mai bine se sufere statulu decatul elu. Egoismulu de rasa declara resbelu egalei indreptatiri.

Press'a germana din afara a inceputu deja a se pronuntia totu mai multu in contra ministeriului Taaffe, reseva ce si-o impusese a fost scurta. O're vomu vedéearasi repetindu-se spectacululu dela 1871 candu unu ministeriu, care isi pusese aceea-si tienta că celu de adi, a fostu returnatu prin influintie mai multu esteriore, cu scopu de a salvá suprematia germano-maghiara?

Este forte semnificativu, că comitele Taaffe se semte indemnatu a-si justifică procederea intr'unu articulu oficiosu ce a lasatu a se publica in „Pester Lloyd.“ Limbagiulu ostil alu Nemtilorū a silitu pe guvernul a luá mesuri restrictive confiscandu diare si o resolutiune tiparita a adunarei dela Karlsbad. De ce se teme ministrul Taffe, deorece se plange atātu de amaru asupra Nemtilorū cari 'i ingreuează actiunea? Este poterniculu aliatus dela nordu, care-i insufla atātea ingrigiri?

Ne bucuramu intr'aceea, că comitele Taaffe face a se declară cu acēst'a ocasiune, că nationalitatilorli s'au facutu nedreptate de cātra ministeriulu trecutu si că guvernul actualu vede in spirea a cestei nedreptati nu-numai o problema a s'a, ci si o missiune austriaca. Macaru de ar' profită si Maghiarii ceva din acestu limbagiu, căci pote ei au causa mai multa de a fi cu prevedere pentru or'a pericolului!

Cronic'a evenimentelor politice.

In siedinti'a dela 5 Octobre c. ministrul de finance comite Iuliu Szapary a presintatu camerei ungare espunere a budgettului pentru 1881. Conformu datelor calculului ce'lui face guvernulu, deficitul in 1881 va fi de 24,765,381 florini, cuprindendu-se aci partea Ungariei in mărirea cheltuielilor comune ale monarchiei. Elu intreces deficitulu din 1880 cu 463,620 florini. Ministrul Szapary voiesce se acopere deficitulu print' o sporire a impositului pe petroleu cu 1,500,000 fl. si prin sporirea a altor u imposite directe cu 5 milioane florini, apoi prin emisiunea unei rente in aur si chartia de 7,800,000 florini, emisiune, pe care guvernulu o autorisase in anulu acest'a, de care inuse n'a facutu usu; in fine print' unu nou imprumutu, emisiune ulterioara de 10,500,000, renta in aur.

Ministrul de finance a insoçit acēst'a espunere de unu lungu discursu, pe care la incheiatu cu urmatorele cuvinte: „... Fara indoiela situatiunea esto forte seriosa; der' nu-o tienu atātu de ingrijitore, că se nu ne fia possibilu a-o imbunatati avendu o vointia firma. Statulu ungurescu a corespusu indatoririlor sale financiale si pena acuma sub giurstari si mai grele si acēst'a i va succede si in viitoru. Pretutindeni vedemu formandu-se armate mari, cari ne silesu si pe noi a spori budgetulu armatei; vedemu in vecinatatea nostra complicatiuni, din cari, fia prin rea vointia seu din intemplantare, se potu nasce conflicte. Avemu una organizatiune forte costisitora, care nu sta in proportiune cu situatiunea nostra materiala si ne trebuie o vointia tare si perseverantia spre a restabili proportiunea. In fine in ca un'a. Vedemu, că acea partida, care nu recunoscă bas'a de dreptu publicu pe care stam adi (adeca Kossuthianii) se maresce diu diu si doresce fara indoiela, că se subgrupe bas'a acēst'a. Din estu motivu trebue, că ore

n'ar fi bine se ne ocupamu de ide'a, că elementele, cari stau pe aceea-si baza (adeca partid'a guvernului si opusitiunea „intrunitu“ moderata) se unescă. Esprimu in privinti'a acēst'a parerea mea individuala.“

Ministrul Szapary recunoscă der' insusi că situatiunea financiara e desprata, căci ce ar' insemnă alta cuvintele „foste serioasa“ in gura ministrului. Mai tristu inca decatul acēst'a marturisire e, că d. Szapary se gandesc din nou la o sporire insemnata a darilor. Déca cord'a se va intinde din nou, este periculu că se va si rupe. Poporul abia mai poate suporta si darile celu apesa adi. Diarele unguresci uită in se de miseri'a financiara si se ocupa acumai mai numai de cestiunea fusiunei partidelor. Din marturisirea lui Szapary, că partid'a Kossuthianilor crescă pe dī ce merge, se deduce, că positiunea lui Tisza este slabita si că de aceea guvernul a facutu unu pasu spre fusiune.

Se telegrafă dela Constantinopole: „Not'a in manata de Pórt a ambasadorilor repeta in privinti'a cestiunei muntenegrene acelesi consideratiuni si acelesi concluziuni, care au fostu espuse in notele precedente; in privinti'a cestiunei grecesci, Pórt'a propune unu nou traseu, escludendu Metzovo Ianina-Larissa, Ciomurli din teritoriul atribuitu Greciei de Conferinti'a dela Berlin; ea se angageaza a esecută acēst'a in restimpu de o sută de dile. In cestiunea armenesca, ea se angagează a esecută intr'unu restimpu de patru luni unu siru de reforme, capabile de a satisface poporatiunile crestine. Tote aceste numai sub conditiunea parasirei de catra puteri a ori-carei demonstratiuni navale. Pórt'a se angagează asemenea esecută regulamentul organicu, elaborat de comissiunea europeana pentru provinciile Turciei din Europa, in conditiuni proprii de a realipi tōte aceste provincie la imperiu. In sfirsitu, Pórt'a se angagează de a se intielege cu delegatii purtatorilor de titluri otomane pentru reincorperea servitului datoriei in conditiuni de garantia serioasa si print'una regulare, care ar' cuprinde despaghirea de resbelu datorita Rusiei si datori'a flotanta.

Not'a Sultanului pare a fi unu meru de certa aruncatul in medilocul poterilor. Anglia si Russi'a se fi si declaratu că respingu nota, căci nu poate servi de baza a unei discussiuni. Este mare intrebare déca le va succede celorlalte poteri a linisti pe Anglesi si Russi. „Pester Lloyd“, organu oficiosu alu ministeriului de esterne, este plinu de ingrigiri in privinti'a acēst'a. In numerulu seu dela 6 Oct. numit'a fōia dice, că situatiunea actuala in Orientu are o mare asemeneare cu aceea, care a premersu resbelului russo-turcescu. Atunci era Russi'a, ear' acumai este Anglia, care ocupa o positiune individuala. Si Anglia, că Russi'a la 1877, cere dela Turci'a in numele Europei, că se satisfaca indatoririlor sale; in se esaminarea medilócelor, prin cari se fia silita Pórt'a la acēst'a, se tiene de sfer'a intereselor europene si Turci'a e prea slaba decatul că poterile se lase in prad'a esperimentelor fortate ale cabinetului actualu anglesu. Trei linii de conduită se deschidu prin urmare, dice „P. L.“, pentru politic'a poterilor continentale: a sprigini pe Anglia, deca scopulu politicei sale nu se departeza de veaderile tractatului din Berlin si deca medilócele ce le va propune sunt echitabile si eficace, căci poterile nu se potu espune a dou'a-ora unui fiasco; isolarea politicei anglese, deca Anglia ieasuprasu pericolul si responsabilitatea de a face pe Turci'a se cedeze prin mesuri mai severe, fara a modifica in se drepturile Europei si fara de a trece peste propriul ei dreptu suveranu că putere mare: in fine a protesta in modu firmu si linistit in casulu contrariu.

"Pester Lloyd" incheie dicăndu că de către nu ar' pot să se impedece de a se face abusu cu dreptulu de intrenire Europei ar' incetă de a mai fi și Orientul ar' deveni prada experimentelor radicalismului politicu de-o parte și egoismului naționalu de alta parte. — Merita a fi mentionata aci încă o voce a unui politicu unguru, care sustine a stă în contactu cu cercurile competente vienese. Elu voindu a precisă situația in "Pest Napo" dice, că cum stau astăzi lucrurile se poate, că uniu nea Bulgaria și cu Rumezia orientala să se pună în lucrare în timpu de siese septembri, acătă inse ar' săli pe Austria la o intervenție militara și atunci ar' trebui să se radime pe alianța Germaniei. Mare curajul desvăluită dintr-o data omulu "bene informatu" al lui "P. Napo", par că o preambulă militară a Austriei în Orientul ar' fi atâtă de usioră că o încercare a Bulgarilor de a se uni. —

In Londra nota turcescă a facutu cea mai rea impresiune si se crede, că poterile nu au potu nici decum primi de basă pentru noile negocieri. Tote puterile, se dice, ar' dori a sustine concordia europeana si astăptă propositiile Angliei. Diarul parisianu "Journal des Débats" dice cu privire la nota Sultanului că intre totu ce se poate așteptă dela rea vointia a Pórtei. "Pórtă speculează la o desbinare a puterilor. Spre a împedea acestu calculu si a sustine bană intelegeră, poterile se nu voiésca a rezolvă totu cestiunile deodata, ci trebuie să începe cu Dulgino. E vorba de a procede iute într'o direcție anumita si a dovedi Pórtei în modu practicu, că poterile sunt intelese si hotarite. Atunci poterile voru pot să se apuce si de regularea celorlalte cestiuni turcesci.

Se asigura, că poterile ar' fi impartite pentru momentu in două grupuri. Austria, Germania si Franția ar' forma partidul conservator, care ar' voi se continue negocierile cu Pórtă, iar Anglia, Russia si Italia ar' fi aplecate spre întrebuintarea mediocelor de presiunile celoru mai energice; aceste trei poteri din urma formăza asiadă partidul radicală. Foile guvernamentale angleze desvăluită deja planul unei acțiuni in Dardanelle. Nu e vorba de-o bombardare a Constantiopoliei, Anglia voiescă se stabilescă numai o blocadă intre porturile europene si asiatiche ale Turciei si se silăscă in modul acesta pe Sultanu a se supune, căci, de către taia comunicatiunea cu Asia, Pórtă ar' fi pentru momentu fară nicio putere. Pentru blocada ofera cei din Londra flotă anglo-rusă, celelalte escadre potu se 'si petreacă intr'aceea in apele albaneze.

Organului lui Gambetta "Republique française" se vede că nu prea este petrunsu de conservatismulu, ce i se atribuie Franției in cestiunea Orientului, căci vorbindu despre nota Pórtă dice, că ea face impresiunea că si candu Sultanul si ar' fi perduț mintile si judecată. Numitul diar crede inse că pedecea principală este vointia Sultanului.

Cetim in "Press'a" din București: "Din Paris ni se scrie, ca la 20 ale curentei D. Barthélémy St-Hilaire a avutu cea d'antaia priimire a corpului diplomatic străin. La acătă priimire Ministrul de externe al Republicii Franceze intretiendu-se, intre altii, si cu gerantul legației romane din Paris, i-a disu, că 'lu felicita peatră bună situatiune, ce România, Prințipele si guvernul seu au sciuțu se si credie in afara că si in intru.' Aceste cunvente ale nouului ministră francez, atâtă de maglitore pentru noi, nu potu produce de cătu cea mai buna impresiune in România, căci este de multu obiceinuită a vedé in Franția si in guvernul seu unu amicu si sprigajitoru sinceru si leal." In cestiunea Dunarei, căci este acum la ordinea dilei in tota press'a europeana, mai tote diarele francese, de tote nuanțele politice, sunt de acordu a ne apera interesele si a sustine guvernul nostru in legitimă sa atitudine. — Dupa acătă "Press'a" se plange asupra atitudinei pressei opozitiunale din tiéra, care aruncă cele mai grave presupuri asupra guvernului, fară vreo baza reală, pre candu reprezentantii statelor mari arata stima si incredere in Suveranul si guvernul seu. —

Prințipele Alessandru I al Bulgariei a sositu in 6 Octobre in Belgrad, spre a face visita Domnitorului Serbiei. La debărcaderu a fostu primitu de către prințipele Milanu, incunguratu de ministri si de marii demnitari ai statului. Publicul a salutat pe prințipele bulgaru in modu sympathicu. Orasul este fru-

mosu impodobbitu. — Majestatile loru grecesci, regale Georgeios cu Regină se preambula acuma prin Italia, adi mane voru fi la România, se vede că cestiunea grecească a perduț multu din urgentia ce i se dă la inceputu, poate că-i va succede regelui a căstigă bunavointia potentatilor — pentru solutiunea — viitoră.

Din Petersburg se anuntia, că ministrul de interne avu in 2 Oct. convorbire cu mai multi redactori de diare. Cu aceasta ocazie contele Loris-Melikoff, desvoltă programul seu, care in linialmentele sale cele mai principale sună astfelui :

Mai multă siguranță, a institutiunilor comunale cu privire la folosirea drepturilor lor si la largirea sferei lor de activitate; coordonarea si intelegeră intre poliția si noile instituții; întinderea competenței institutiunilor locale in sensul descentralizării; cercetare minuțioasă a necesitatilor populației, pentru care scopu s'ă si instituă o comisie de revisiune; libertatea pressei pentru a discuta mesurile ce le va lăua guvernul, dăr' cu condiția, se nu publice astfelii de lucruri, ce ar' fi in stare să escute opinionea publică prin iluziuni deserte si falsitati.

In scrisoarea, prin care betranul Garibaldi renunță a mai fi deputat in Cameră din România, după ce se plange că libertatea e calcata in piciore si legile se aplică numai spre a garantă libertatea iesuitilor, finisce asta:

"Cu totul alta Italia am visat eu in cursul vietiei mele, nu cea de astăzi, ticaloșa înaintură, umilită in afara, spoliă celoru mai nemernici din națiune. Nu vreau că tacerea mea se fia interpretată că unu consimțimentu pentru purtarea in calificabila a oménilor, cari abusa de cărmă tierei noastre. Sufragiul universal si nu voturilor cătorva privilegiati le compete a tramite barbatii in reprezentanța națională, cari se voiésca si se potă intemeia marirea si bunastarea marei noastre patrie italiene. Deputatul ori nu, sunt alu vostru pêna la moarte. G. Garibaldi."

Scrisoarea circulară a metropolitului Miron Romanul, prin care se amana congresul naționalu-bisericescu gr. or. sună după "Tel. Rom." asta:

"Avându in vedere congresul din 22 Octobre 1868 Nr. 272., prin care s'ă precisiștă durata periodului congresului de atunci, avusem intenția de a convoca procsimul congresu naționalu-bisericescu pe 1/13 Octobre a. c. adeca pe acelu terminu, care in combinarea §§-loru 150-152 din statutul organic mi se vedea a corespunde conculsului provocat, si acătă intenția mi-a fost mai alesu indemnul, căndu prin emisul metropolitan din 12 Iuliu a. c. Nr. 107 facuță initiativă pentru alegerea deputatilor congresuali pe unu periodu nou de trei ani."

"Dupa ce inse in decursul timpului am aflatu cu aderență parere de reu, că in stadiul actualu alu desvoltării institutiunilor noastre bisericesc regulate prin statutul organicu, restimpulu de doi ani, care in curându va spiră dela congressul din urma, nu a fost si nu este deajunsu pentru a se pută adună si prelucră materialul pentru unu congresu nou, mai alesu in unele cestiuni de mare importantia, a caroră deslegare se astăptă dela procsimul congresu: in considerarea acestei impregiurari de o parte, er de altă parte a ratinișilor, pentru cari congresele ordinari sunt prin statutul organicu normate si se intrună numai la trei ani, — m'am aflatu necesitatu a me abate dela atins'a mea intenție de a convoca congresul ordinari alu provinciei noastre metropolitane in anul curint; totdeodata inse mi-am rezervat de o afacere indispensabilă, a convoca la timpul sua acelu congresu ordinari pe 1/13 Octobre in anul viitoru 1881."

"Dorindu a aduce acătă spre scire si orientare la cunoștința deputatilor congresuali aleși pe periodulu nou de trei ani, si preste totu la cunoștința publicului nostru bisericescu chiamatul a se interesă de o desvoltare salutara a vietii noastre publice bisericesc: me aflu totodata indemnătu a preveni doriatelor comune si dreptelor pretensiuni cu aceea incredintare din partem: că in alipirea mea la basele depuse in statutul organicu, pentru astădata am in vedere mai presus de tote aceea, că congresul nostru naționalu-bisericescu la procsim a sa intrună să aiba tota înlesnirea de a continua regularile, dela cari depinde ordinea si progresul in biserica, si ca pre-

gatirile, ce se receru spre scopul acesta delă organele permanente ale metropolei, se fia pentru viitorul congresu pe deplin multiamitóre."

Cestiunea Dunarei.

Cetim in Romanianu :

"Pêna in anul 1875 relatiunile noastre economice cu Austro-Ungaria erau mereu o sorginte de avutia pentru noi. Cerealele, vitele de tajere, piele, lenă si alte materie prime ce esportam in Austro-Ungaria, intreacă pe fiecare anu cu mai multe milioane importulu nostru din acestu statu... De la 1875 incoce lucrurile se schimbă in se cu totul; in acel anu transactiunile noastre comerciale cu Austro-Ungaria ne lasă unu deficitu de 1,470,573 lei; in 1876 deficitul este deja de 5,094,173 lei; in 1877, anul resbelului rus-turcu, acestu deficitu ajunge de odata la cifra enormă de 89,648,544 lei. Se pută inse crede, că acătă dispositiune era numai o consecuția trecețore a evenimentelor politice; totusi, veni 1879, anul odinaru in ceea ce privesc afacerile comerciale, si deficitul in locu de a scăda la ceea ce fusese inainte de resbelu, remase, din contra, la cifra foarte ingrijitoare de 55,898,040 lei."

"Cu ce se plătescă România acestu deficitu, care, dupe cum vedem, merge crescând! Negresitua ea trebuie se retraga de unde-va aceste milioane, pe cari le da in fia-care anu Austr-Ungariei, peste cei platescă, in cereale si in materie prime. In 1879 deficitul totalu alu esportului naștă de cătu de 15,832,623 lei; deci România a trebuitu se lucreze cu tota lumea, că se potă da Austro-Ungariei unu beneficiu de 55,898,040 lei, din cari 40,065,417 lei-a scosu din relatiunile sale comerciale cu alte state, eră de 15,832,623 lei a remas pagubasia."

Austro-Ungaria, Germania, Anglia, Russia, Belgia compunu impreuna categoriă statelor, cari esporta la noi mai multu, de cătu noi la densele. Turcia, Bulgaria cu statele Orientului, Italia, Franția si tote cele-l-alte state, cu cari mai aveau relatiuni de afaceri, intra in categoriă statelor, cu cari intretinemu relatiuni ce ne aducu noastră beneficie. Luandu de exemplu anul 1879, antaiu pentru că este unu anu ordinaru si apoi pentru că in acestu anu statistică vamala s'ă facutu mai cu ingrijire de cătu ori căndu gasim că relatiunile noastre cu statele arestate mai susu ne-au datu resultatele urmatore:

Austro-Ungaria ne-a lasat unu deficitu de 55,898,040 lei, Germania de 16,903,458 lei, Anglia de 12,630,616 lei, Russia de 4,475,078 lei, Belgia de 1,262,929 lei, Deficitu totalu 91,170,121 lei. Aceste State au retrasi dăr' 91,170,121 lei mai multu dela noi, de cătu noi la densele.

Eaca acum si de unde retrage România cu ce se plătescă acestu enormu deficitu. Turcia si Bulgaria ne au lasat unu beneficiu de 28,096,078 lei, Italia de 6,243,513 lei, Franția de 2,324,118 lei, Serbia de 1,059,035 lei. Cele-l-alte State, intre care Egiptul si Elveția ocupă primul locu, 37,614,755 lei. Beneficiu totalu 75,337,499 lei.

"Cu acestu beneficiu amu potutu se acoperim cea mai mare parte din deficitul arestatu mai susu, remainendu totusi in paguba de lei 15,832,622 suma care a impuçinat cu atâta rezerva de numerar ce se află in tiéra, in urmă intrariloru estrăordinare din anii 1877 si 1878.

"Ce scopuri se dau inse acuma pe față prin ante-projectul presintatu comisiiunii Dunarene? Se da in mană Austro-Ungariei navigația fluviului; deci comerciul austro-unguresc va gasi prin natură lucrurilor totu felul de înlesniri si de privilegie, de cari nu se va bucură comerciul celoru-i-alte state, cari voru fi invins in concurrentia. Pe de alta parte este cunoscuta tendență, de altminterile legitima, a Austro-Ungariei, de a monopoliza pe catu se poate comerciul Orientului intregu.

"Ce s'aru intemplă, dăr' de către sistem'a data pe față in ante-projectu aru fi pusă in aplicare? Franția, Italia si cele-l-alte state, cari ne dau cu ce se platim Austro-Ungariei, si-aru reduce la mai nimicu relatiunile loru comerciale cu noi. Din momentul ce comerciul statelor occidentale, cu cari comunicam pe mare, n'aru mai putea se aiba cu România relatiuni neintrerupte de esportu si de importu, relatiuni, cari procură înlesnirea si eficiența transportului pe apa, si n'aru mai pută se aiba nici ajutoriul financiaru alu schimbului istoricu si eficiențu, din acelu momentu, dicem

merciulu occidentalul aru parasi pietiele nôstre
nu merge aiurea . . . - Pe de alta parte, din
momentul ce si comerciul Orientului, din care
tragemu astazi cele mai mari beneficie, ne aru
disputat, pentru unele produse, cu arme neegale
Austro-Ungari'a, amu vedé impugnandu-ni-se si
esta resursa.

Intr'o asemene situatiune, Romani'a aru fi
racita, nu numai fara nici unu folosu pentru
Austro-Ungari'a, d'er' chiaru spre pagub'a ei :
unde astazi esportul totalu ce'lui face Romani'a
permite a plati Austro-Ungariei 55 de milioane
anu mai multu de catus i da in schimbul acestu
periu, atunci nu i va puté dà nimicu mai
multu, caci comerciul seu cu statele, dela cari re-
uge beneficii reale, va fi ucișu."

Interesulu bine intielesu alu Austro-Ungariei,
atu industrialu, alaturea cu Romani'a, statu agricu-
lu, ar' cere d'er' ca insasi Austro-Ungari'a se in-
suesca catus mai multu relatiunile comerciale ale
omaniloru cu statele, care le consuma predusele :
libertate deplina lasata tutoru pavilionelor pe
mare; inlaturarea chiaru a umbrei unei protec-
uni speciale acordata comerciului unui statu 6re-
are, protectiune, care spaimenta concurentia; totu-
dalu de inlesniri de transportu pe apa si pe caiile
facute cerealeloru, animaleloru si materie-
ru prime esportate din Romani'a, eaca ce ar'
rebui se faca Austro-Ungari'a spre a mari din
nu in anu esportul seu de produse industriale
in Romani'a. Din nenorocire acestu imperiu urmăza
stadi in tôte, facia cu Romani'a, o sistema econo-
mica cu totul opusa.

Intre Prahove 2/14 Septembre.*)

Dle Redactoru! . . . Aflandu-me dilele trecute
gar'a Predealu, pe candu era tocmai visitata de
ministru ungurescu Trefort, ilu audii vorbindu,
s'a opriu de a mai trece struguri din Romani'a
Transilvani'a sub pretecstu, cä sunt atacali de
lo x era! Momentanu credeam, cä voiesce se
ca numai o gluma a propos de bietii mocani, pe
ni ii vedea, cum se casneau cu lan'a, descarcand'o
in vagone si incarcandu-o in carre, spre a-o duce
d. directoru de contumacia ungurescu, se-o a-
ume cu acidu carbonu, platindu de fiecare sacu si
lu ceva cretari mai multu si cäativa florini la
andarmi spre a-o escorta directu la fabrice, ne-
stendu duce acasa nici macaru catus i trebuie pen-
u de a-si face cioreci, ceea ce ia ruinatu de
tu . . .

Inse gandindu-me la aceste suferintele ale bieti-
ru oieri mi adusei aminte, cä sunt in Brasiovu
eo cäativa Romani, cari isi sustienu vieati'a si
atescu darile cele grele cätra statulu ungurescu
in comerciul cu strugurii, ce lu facu din Romani'a
numai la Brasiovu si mi-am disu, cä pote fi serioasa
pus'a aceea, caci pote si-au pusu ochii si pe acei
ermani precupeti si pote cä ar' voi se-i ruineze si
aceia de multu dragoste ce vedu, cä o dovedescu
gia de Romani, cumu se vede si din Nr. 70 din
Gaz. Trans., unde se descrie portarea ministrului
refort facia de Romanii din Satulungu. Si asia
si fostu, venise in adeveru ordinulu de a se opri
strugurii.

In 2/14 Septembre aflandu-me earasi in gar'a
Predealu la sosirea trenului micstu, vediui urma-
julu spectaculu : pe candu lumea se dà josu din
göne, cäativa pasageri, cari aveau cu ei 3—4 oc'a
struguri, de mancatu pe drumu, séu de a duce
ietiniloru, caci Romanulu e darnicu, au fostu o-
nti de a duce strugurii peste granitia, incatus fura-
liti sei lapede. Intre ei se afla si unu bietu pre-
petiu cu-o lada, care era tota avereia s'a si nici
nau alta sorte, ba ce e mai multu una
unu cu socia s'a aveau catus doue ciorchine de
struguri in mana si mancau din ei, candu eata cä
nu unu giandarmu (nu finantiu) si-i secuestra,
etii omeni remanendu nimiti de acest'a procedura
alanta.

Acuma audu, cä dupa mai multe cereri adresate
ministerului ungurescu li s'a acordat precupeti-
rui din Brasiovu, trecerea struguriloru, cu condi-
tione, cä fiacare se aduca dela doctorulu primaiju,
in localitatea de unde-i campera atestatu, pre cum
i sunt senatosi. Acest'a totusi credu, cä e prea
multu. N'au cunoscinta domnii ministri romani
Bucuresci de ceea ce se intempla pe la Predealu;
li se raportéra nimicu de cätra organele d-lor
acolo? Scimu positivu, cä in Ungari'a esista de

cäativa ani filocser'a si totusiu se facu atatea greu-
tati neinsemnatului comerciu de struguri, ce se mar-
ginesce numai la piati'a Brasiovului, a unui ora-
sru, care este celu puçinu 160 de chilometri de-
parte de regiunea viiloru transilvanene. Cantitati
foste mari de vinuri unguresci intra de alta parte
in tiéra la noi, pre candu vinurile nôstre se vendu
cu catus 1 francu 30 bani véd'a. O analoga situa-
tiune a fostu creata pentru vitele cornute, cari se
vendu la noi pe nimica, pe candu la D-vostre au
ajunsu a avé pretiurile cele mai esorbitante. Si
façia de tôte aceste ministri nostri se nu ieau nici
o mesure de aperare, se nu aiba nici unu medilociu
de a se revansá in casuri cä celu memoratu? . . .
Ar' fi bine se ne gandim la proverbulu : mila mi-
si de tine vecine, d'er' de mine mi se rupe anim'a.
In sperantia, cä guvernul român se va ingrigi, cä
se nu se mai intempele in comerciul nostru cu par-
tiale invecinate ardelene asemeni anomalii, incheiu
nevoindu a mai abusá de ospitalitatea diarului d-
vostre. Primiti s. c. l. T. S. B.

Cercetari Istorice.

Raportul D-lui Nic. Densusianu cätra Academ'a romana
despre missiunea s'a istorica in Ungari'a si Transilvani'a.

(Urmare.)

II.

"Pe langa cercetarile facute cu privire la epoca lui
Horia amu avutu deosebita atentiu si la manuscrisele ce se
raporta la istoria generala a Romaniei. Asia amu aflatu in
biblioteca din Pest'a, Orade, Clusiu si Brasiovu 20 manuscrise,
ce contineu diferite cronice de ale tierei romanesci si
Moldovei, unele in limb'a romana, si altele traduse in limb'a
romana, si altele traduse in limb'a latina si germana.

Cronicile acestea fuseseru colectate inca in secolulu tre-
cutu de istoricii Filstich, Engel, Marienburg, Sincai, Samuil
Clainu si de patronulu literatiloru romani de atunci fericitul
episcopu Samuelu Vulcanu.

Dupa ce enumera aceste cronice urmăza asia :

"Afara de cronicile mentionate pêna aci am gasit in
biblioteca de peste Carpati unu numeru insemnatu de ma-
nuscrise istorice cu reportu la tierile romane, opere de ale
autoriloru straine. Unele diu manuscrisele aceste tratéza is-
toria vechia a tieriloru romanesci incepandu chiaru de pe
timpulu Babiloniloru si succesivu pêna la imperiului lui
Carolu celu mare; altele se occupa cu primele incepaturi ale
statelor romane si iu specialu cu istoria „Domniloru anoni-
mi“ de la 1000—1300; altele in fine descriu faptele si
evenimentele urmante de la Radulu Negru si Dragosiu incóce.
Tôte manuscrisele aceste remase pêna astazi incă nepublicate
suntu interesante din punctul de vedere alu fanticiloru si
ala criticei, de care s'a folositu autorii loru. Ele formă
astu-felu una pretiosu materialu pentru istoriografi'a ro-
mania.

Din conspectulu, ce am onore alu anexá acestui raportu,
veti binevoi a vedé, domnule presiedinte, cä literatur'a is-
torica a Romaniei chiaru in secolulu trecutu era cu multu
mai vasta do cum o credeau inveniatii de atunci si de cum
ni-o infatisieza Ion Christianu Engel in oper'a s'a „Ge-
schichte der Moldau und Walachei.“

III.

Paralelu cu cercetarile facute in privintia cronicelor
romanesci, activitatea mea s'a estinsu si la cele-lalte manu-
scrise nepublicate ale literariloru romanii. Esploratiunile facute in directiunea acest'a me au
condusu la acelu resultatu, cä miscarea literara in secolulu
trecutu si la incepertulu secolului presentu a fostu cu multu
mai via de cum poteam se o judecamu din fontanile cuno-
scute pêna astazi. De si relationile timpiloru de atunci erau
mai puçinu favorable literaturrei, totusi aflatu in
epoca acest'a o multime de barbatii, unii ocupandu-
se cu jurisprudentia, filosofia, istoria; altii cu limbistica,
poetic'a, didactic'a si teologic'a. Proba este multimea de ma-
nuscrise nepublicata, ce le amu aflatu salvate in biblioteca
de peste Carpati.

Asia inca la 1722 aflatu ocupandu-se cu jurisprudentia
pe romanulu Petru Dobra, care traduse in limb'a
latina codulu mitropolitului Stefanu de la Térgoviste, sub
titlulu : Regula Legis voluntati divinae acomodata
continens jura canonica et imperatoria pro causis status ec-
clesiasticu et secularis ad mandatum imperatoris Ioannis Com-
neni, a Venerabili magnae Dei Ecclesiae Diacono, et Legum
conservatore Domino Alexio Aristino conscripta, ex greco
idiomate in Valachicum industria sumptuque sanctissimi Do-
mini Stephani Dei Gratia Metropolitae Tergovistensis et E-
xarchi confiniorum Ugro-Valachiae translata. Nunc vero per
quemdam ex officialibus cameribus Caesareae Valachiae lat-
ino sermone donata. Anno 1722. Biblioteca Universitatii
regesci din Pest'a, fol. 390 pagine¹⁾.

Pe la anulu 1741—42 aflatu celu de intai dictionaru
romanesc cu litere latine intitulatu : „Dictionar um
Valachico-latinum“, care se conserva astazi in
bibliotec'a Universitatii din Pest'a, 8⁰, 166 pagine.

La anulu 1792 gasim pe romanulu Aureliu
Antoniu Praedetis lucrando la unu dictionaru
etimologicu in trei limbi romana, latina si germana. In
entusiasmulu seu nationalu Praedetis substitue éra crestina
cu anii corespondatori de la zidirea Romei 2546, si pune
pe manuscrisu devis'a :

Non tamen immemores penitus virtutis avitae.

Nec piget antiquas rursus adire vias.²⁾

In fine pe langa unu Georgiu Farcasiu, Ion Cornelli,
Vasile Colosi³⁾ aflatu cä scriitorii din timpulu acest'a pe
Ion Tohaciu, Ion Mihuti, Grigorie Obradovicu, Iosif
Pasca, Dumetru Meciu, ⁴⁾ Simeon Bran, Sora Noac⁵⁾ si
alti multi, a caroru nume nefindu insemnatu pe manuscrise,
cu acest'a ocasiune nu l'am potutu inca constata.

Déca mare parte din scrierile acestor autori nu mai
corespunda epocii de desvoltare, in care am ajunsu asta-di,
operele loru voru remané totu-deuna monumente de activitatea
literara a Romaniloru, documente de limb'a si ideile timpi-
loru de atunci.

Deosebita mentiune merita aici manuscrisele
neobositului cronicariu Georgie Sin-
cail si a le eruditului Samuil Clain.
Din 41 tomuri manuscrise a lui Georgie Sincai ce le-amu a-
flatu in bibliotecile din Orade si Clusiu, 30 tomuri formă
Colectiunea de documente la Cronic'a Romaniloru.
Din aceste trei volumuri grise legate in table cu
piele constitue Scrisorile cele mari seu
Analele Romaniloru, dupa cum le numesce den-
salu adeseori in decursulu cronicei sale.⁶⁾ Ele portă titululu :

Rerum spectatium ad universam gentem Daco-romanam
suum Valachicam Summaria Collectio, facta a Georgio Sinkay
secundum ordinem chronologicum.

Istoriculu Ionu Cristian Engel ne spune, cä pe la anulu
1800 veduse in Tergulu-Muresiului numai trei tomuri din
colectiunea lui Sincai — probabilu scrisorile cele mari —
si dënsulu le apretieza forte justu, candu dice, cä materialulu
acest'a va aduce servitie lolositoré pentru unu istorio-grafu.
Intru adeveru colectiunea lui Sincai se vede facuta pentru
unu planu cu multu mai mare de cumu ia fostu dënsulu possi-
bilu se serie Cronic'a Romaniloru in midiloculu lipselor si
persecutiuniloru, cu cari s'a luptat de la 1790 incóce.⁷⁾

Unu manuscrisu forte pretiosu a lui Sincai l'am aflatu
in bibliotec'a Museului Transilvanu din Clusiu. Acest'a este
Cronica latina de la a. 86—1183, avându titlulu :
Chronicon Daco-romanorum et pluri-
m aliarum nationum si devisa :

Si fuerat molis Romanam condere gentem, Nos documenta
damus, qua simus origine nati.

Virgilii applicatus.⁸⁾

Totu ce sciamu pêna asta-di cu sigurantia in privintia
cronicei latine era numai dorint'a ce o esprimase dënsulu in
manuscrisele romanesci cä voiesce a-si intorce „munca“ pe
„latinia.“⁹⁾ Me lipsia inse ori-ce lumina déca aaest'a in-
tentiu se densului se a realizatu si intru catus?

cätra Habsburgi in 1718 dënsulu fu numit u vamesiu la Ram-
nicu, ér' pe la 1751 ocupá postulu de directoru fiscalu in
Transilvani'a. Vedi manuscrisele : „Regula Legis“ din bi-
blioteca Battyani in Alba Iulia si „de utri puncta contra na-
tionem saxoniam“ in bibliotec'a gimn. ev. din Brasiovu.

²⁾ Din titlulu Dictionarului care se pastră in bibliotec'a Episcopiei din Orade, se constata, cä Aureliu Antoniu Praedetis fusese locotenentu auditoru in armat'a austriaca. Despre dënsulu ne relatéza Engel, cä pe la incepertulu secolului presentu traia in Iasi unde se apucase a scrie Istoria Moldovei. Vedi Geschichte der Moldau und Walachen I f. 105.

³⁾ Din Dictionarulu acestui literatu amu aflatu in bibliotec'a din Orade numai unu estrasu cu titlulu : Paucula quaedam Excerpta e Dictionario Valachico-Latino Ungarico-Germanico Basilii Kolosy Parochi Greco-catolici Nagyagensis et V. Archidiaconi Babolnensis. 1805. 4⁰ 8 foi nepa-
ginat.

⁴⁾ Din Dictionarulu acestui literatu amu aflatu in bibliotec'a din Orade numai unu estrasu cu titlulu : Paucula quaedam Excerpta e Dictionario Valachico-Latino Ungarico-Germanico Basilii Kolosy Parochi Greco-catolici Nagyagensis et V. Archidiaconi Babolnensis. 1805. 4⁰ 8 foi nepa-
ginat.

⁵⁾ De la dënsulu ne a remasu manuscrisulu : a Romaik Daciaban az az : az Oláhok az elhunyt régi Romaiaknak igaz unkajk ; adeca : Romanii in Dacia, séu ca Romanii suntu adeveratii stranepoti ai vechilor Romani disparuti. Bibl. Museului din Pesta 8⁰ 80 pagine.

⁶⁾ Vedi anii Cronicei 1467, 1599, 1600 si 1711.

⁷⁾ Intréga colectiunea se afla in Bibliotec'a Episcopiei din Orade.

⁸⁾ Alta parte din Cronic'a latina amu aflat'o in bibliotec'a Episcopiei rom. din Orade cu titlulu : Continuatae Cronici Dacoromanorum si contine epoca dela 1430—1448.

⁹⁾ Cron. a. 1595.

* Corespondint'a acest'a nefindu tramisa prin posta
intardiatu.

Din insemnarile oficiale, cari se vedu pose pe față prima manuscrisului, se constata, că Sincai la a 1814 presentase Cronica latina censorului Martonfi din Clusiu, pentru că se o admite la tipariu. Martonfi din motive mai multe politice combată publicarea operei și înainta manuscrisulu d'impreuna cu observatiunile sale guvernului Transilvanu. Dér' Sincai mori și Cronica latina remasă în Archivă guvernului pénă după anul 1848, când apoi fu donată bibliotecii museului Transilvanu.¹⁰⁾

Totu aici amu gasită și critica ce o facuse Martonfi la operă lui Sincai, despre care pénă astăzi avem numai simple tradițiuni. Recensiunea portă titlulu:

Reflexiones in Chronicon Domini Georgiu Sinkay, — si se termina cu caracteristicile cuvintele: An de aliquid brevibus Cyaris et carcere dignum: Invenalis et Sinkay¹¹⁾

(Va urmă.)

Diverse.

[In mormantre a lui Manolache Costache Epureanu.] Marti, avă locu în Berladu înmormantarea remasitelor mult regretatului Manolache Costache lepureanu. După cum ne spune „Timpul“, din partea comitetului partidului conservatoru au fostu delegati se asiste la funebră solemnitate d-nii: P. Mavrogheni, T. Roseti, Al. Zisu, P. Teulescu, V. Hiotu și Lascăr Catargiu. Guvernul era reprezentat prin d. Teriachiu, ministrul de interne, ear' din partea M. S. R. Domnitorului, d. adjutant domnescu, colonelul Greceanu, insocit de d. generalu Zefcari, a depus pe sicriu o corona frumoșă de trandafiri albi și de viorele. Delegatiunea comitetului partidului conservatoru a depusu asemenea o corona marțetă de viorele. Serviciul religios a inceputu la orele 11 a. m. Totu orasiulu era în picioare. Dela gara și pénă în tergu totu bulevardul era îndesatul de lume. Pe ambele laturi ale podului erau insirate garnison'a locala, gard'a orasiană, tōte scoli și corporatiunile. Tōte casele și balcoanele erau cernite; totu orasiulu era în doliu și tōte pravaliile inchise. La orele 11 și unu cuartu cortejul a pornit pe bulevardu, și intrat în strad'a cea mare, apoi în piati'a domnăscă, oprindu-se la biserică zidita de famili'a Costache. După terminarea serviciului divinu d. Iordache Gane, primarul orasului, a rostitu căte-va cuvinte, ear' d. T. Roseti a citit unu discursu. Apoi cortejul a pornit spre cimitiru, unde primari'a construise o criptă zidita, în care s'au depusu remasitile mortale ale lui Manolache Costache. Pomp'a înmormantarei a fostu stralucita și démnă de ilustrul repausatu.

(Defraudările în Budapest'a.) Cercetarea asupra defraudarilor comise din cass'a camerei dela Budapest'a de către Keiner și Hegedüs s'a terminat. „Pester Lloyd“ face cu privire la acēstă cercetare urmatorele observari: „Resultatul este astfelui, incătu trebuie se ne rusinam de elu pénă în sufletu. Dēca domnii defraudanti nu ar' fi fostu atâtă de amicabili, de a produce ei insii o consemnare a sumelor, ce le-au defraudat în cursul anilor, nu s'ar' poté constată din catastihele comunei, nici macaru pe departe, ce trebuie să se afle în cassa și ce lipsesc. Keiner și Hegedüs au numit 121 părți, a căror contribuiri le-au defraudat în sum'a totală de 15,931 fl. 89 cr. Din interrogatoriul luat cu aceste 121 părți și inca cu alte 50 a rezultatul inse, că nu s'au defraudat decătu numai 14,340 fl. 35 cr. și comisiunea insarcinată trebuje se faca în fine semnificativă marțurisire, că nici nu-i este posibilu de a aduce chiaritate în situatiunea incurcata și de a stabili adeverat'a cifra a sumelor defraudate, afara pôte, dēca ar' fi ascultati toti restantii 10,000 pénă la 12,000 de parti — o procedura ce e impossibilu de a se executa! Fația de acēstă trebuie se întrebamu în adeveru, că de ce tréba e control'a asupra portarei cărtilor, și ce folosesc multe comisii pentru scontrarea cassei, dēca din casse se pôte fură cu anii fara nici o genă și dēca în fine, spre a află marimea sumelor furate, trebuie se te basedi pe iubirea de adeveru a — domilor hoti.“

¹⁰⁾ A. P. Ilarianu în discursulu seu de receptiune se exprima astfel, cu privire la manuscrisele lui Sincai: Unde este acēstă culegere de mai multe dieci de volumuri, aceste scrisori mari, cumu le numesc densolu, acesti adeverati anali ai Romanilor? Nimenea nu scie, unde pôte se zaca ascuns... Apoi cronica latina, la care lucra Sincai pre la 1810; unde suntu tōte acestea? Vedi: Viatia, operele si indeile lui G. Sincai. Bucuresci 1869. pag. 60.

¹¹⁾ Adeca: Este ceva demnu de exiliu si de inschisore!

(Jacques Offenbach) renumitul componitoru de operete a repausat in Paris în diu'a de 5 Octobre a. c. în etate de 58 de ani.

(Focus in Paris.) În 31. c. a arsu o parte a Tuileriilor, pe care o locuiesc prefectul capitalei. Bibliotec'a orasului s'a prefacutu în cenusia. Pagub'a este enormă.

(Processul Scavoulli.) Citim în „Libertatea“ din Braila urmatorele: Criminul lui Anastasiu Scarvulis a fostu condamnat la 20 ani de reclusiune. Procesul a avut locu în dilele de 18 și 19 Septembrie. Atentatul la pudorea ficei săle legitime si secuстрarea arbitrala, a avut locu în proprietatea criminalului după strad'a Italiană din Braila. Aceste parante monstru este de nationalitate grecu, venit în tiéra din Aten'a, în anul 1858 și caserorit in anul 1860. Elu lasa duoi copii în viétia, pe Ecaterin'a, victim'a selbaticei sale perversitati si pe George Scarvulis în etate de 16 ani. George, că nascutu în tiéra vorbesce bine romanesce, ér' Ecaterin'a, neavendu nici unu contactu cu alti copii, vorbesce numai limb'a gréca.

„Messengerul Brailei“ scrie, că la siedint'a curții cu jurati a asistat in sala si in gradina unu publicu fără numerosu. Scarvuli a negat vîrmă, contradicîndu-se in mai multe puncte. Fiiul seu Iorgu isi schimbă in fața juratilor depositiunea facuta înaintea instructiuniei, tatalu si fiul se sileau a invinovati pe nefericit'a Ecaterin'a. Din interrogatoriul luat se constata, că Ecaterina este puçinu idiota, la multe cestiuni a respunsu inse cu ratiune si maturitate, ea e de o statura mica, slabă, debilă, ambla cu dificultate, ea a constatat înaintea juratilor crim'a denaturatului seu parinte. Procurorul generalu Budisteanu c'unu talentu oratoricu admirabilu a descris posibilitatea patientei si a facut istoricul faptelor sustinute cu probele ascultate de jurati. Aperarea prin d. Papazu, cunoscutu publicului c'unu talentu esenționalu in materie penale, s'a silitu a demonstra, că nu a rezultat secuștratiune nici atentat la pudore. După o deliberatiune de aproape una ora juratii au datu unu verdict de condamnare, respundiendu cu Da! la tōte intrebarile puse fara a dă circumstantie a-tenuante. Curtea pe motivu, că Scarvulis e peste 60 ani, i-a aplicat 20 ani reclusiune, condamnandu si la cheltuieli de instantia. Prin acestu verdict societatea este satisfacuta.

(Miss Gladstone profesore.) Darul „la France“ afă, că miss Elen'a, cea mai teneră din fetele primului ministru alu reginei Marii Britanii, a intrat în institutore la New-suham College. Miss Elena a insoțit pe tatalu seu in caletori'a ce acestu ilustru omu de statu anglosu a facut anul trecutu prin Franția si obtienu in tōte saloanele, in care fă presintata, unu mare succesu, dēca nu prin frumuset'a sea, prin gratia si distinciunea ce o are. Vorbesce cu ua egala facilitate mai multe limbi straine si e fără instruita. Aristocratimea tōrei săle va gasi decisiunea luata de acēstă distinsa domnisora „excentrica“; ea e de laudatu.

(Afarea Seemann) pôte că va luă finit acuma, după ce comandantulu-generalu alu Ungariei Edelsheim-Gyula face cunoscute că tribunalulu militaru a constatat că neindoiosu, că nimicu nu s'a petrecut la Erlau (Agria) si nu i se pôte imputa loc. colonelul Seemann nimicu, ce s'ar' poté sălaci că o desprețuire a stindartului nationalu ungurescu. Ministrul-presedinte a fostu înscintiatu despre acestu rezultat din partea ministrului imperialu de resbelu inca in Augustu a. c.

(Bibliograficu.) D-lu P. Dim'a ne röga se impartsim, că omissiunea relevata in numerulu trecutu in critică „Aritmetice“ sale, a fostu numai o erore de tipariu, care indata s'a si indreptat.

Nr. 240/1880.

Concursu

In urm'a conclusului adunarei generalei a Asociatiunii transilvane tienuta in Turda la 9 Augustu a. c. se scrie concursu pentru urmatorele adjutorie:

1. Unu adjutoriu de 25 fl. de la societatea „Transilvania“ pentru unu inventiacelu de messerii, care pre langa alte atestate vă avé de a substerne si contractul inchieatu cu maestrul;

2. Unu adjutoriu de 20. fl. din fundatiunea „Tofaléna“ pentru unu sodalu său inventiacelu de messerii; la acestu stipendiu se voru preferi intre altii fiii nascuti din familiele tofalene.

Concurrentii au de a-si substerne subscrisul comitetu pana in 25. Octobre a. c. suplicele lor instruite cu atestatu de botezu si de portare morală, precum si cu adeverintia de la maestrul respectiv despre destieritatea si diligintia in maestră, cu care se occupa.

Sibiu, 18 Septembre 1880.

Comitetul Asociatiunii transilvane.

Nr. 240/1880.

Concursu

Conformu conclusului adunarei generalei a Asociatiunii transilvane tienuta in Turda la 9 Augustu a. c. se publica concursu precum urmează:

1. Unu stipendiu de 70 fl. v. a. pentru unu tineru, care cercetăza vre o scola reala din patria;
2. Unu stipendiu de 60 fl. v. a. pentru unu ascultatoriu de agronomia;
3. Unu stipendiu de 60 pentru unu elevu pedagogia in patria;
4. Unu stipendiu de 60 fl. din fundatiunea „Galliana“ pentru unu gimnasistu;
5. Duă stipendie de căte 60 fl. pentru unu tinere, cari cercetăza vre unu institutu de maestră sau de industria in patria.

Concurrentii la aceste stipendii au de a-si substerne suplicele lor la subscrisul comitetu pana in 25. Octobre a. c., instruite cu atestatu de botezu si de paupertate, precum si cu testimoniu de pe semestrul II alu anului scolasticu 1879/80.

Sibiu, 18. Septembre 1880.

Comitetul Asociatiunii transilvane.

Anunțu.

Subscrisulu are onórea a aduce la cunoștință publicu, că si-a deschisu **cancalaria administrativă** in **Brasovu**, strad'a Scheiloru Nr. 134 și ofere servitile sale in orice cause de proces si afara de processu.

Simeon C. Margineanu.

ANUNȚU.

Am onórea a incunoscintia onoratulu publicu in 25 Septembre st. n. a. c. deschidu **Restauratiune** in tērgulu boiloru, deasupra pasagiului intunecat (Dunkler Gang) in casele Dului advocat Iosifu Puscariu, adaptate din nou cu 7 odai bune arangiate. Provisionat cu cele mai bune vinuri nove si vechi cu bucătaria bună, oferindu si unu servit u promis speru a satisface cererilor on. publicu si me rog a fi onoratu cu cercetarea ospetariei mele.

Se potu face la mine si abonamente pentru prandiu si ciua cu preturi moderate.

Ioanu Capatîna

ospetariu.

Pretiurile piathei

din 8 Octobre st. n. 1880.

	Hectolitre. fl. cr.	Hectolitre. fl.
Grani	fruntea . . . 8.—	Mazarea . . . . 6.—
	midiulocu . . . 7.50	Linte 8.7
	de diosu . . . 6.80	Fosolea 4.7
Mestecatu	. . . . .	Cartofi . . . . 1.—
Secara	{ frumosa . . . 5.50	Sementia de inu . . . 12.—
	de midiulocu . . . 5.20	" de cînepea . . . 4.6
Ordiul	{ frumosu . . . 3.70	1 Chilo. fl.
	de midiulocu . . . 3.40	Carne de vita . . . .
Ovesulu	{ frumosu . . . 2.10	" de rimotoriu . . . .
	de midiulocu . . . 2.—	" de berbere . . . .
Porumbulu	. . . . . 4.70	100 Chile. fl.
Meiu	. . . . . 5.20	Seu de vita prospetu . . . .
Hrisca	. . . . .	" topitu . . . .

3—3

Pretiurile piathei

din 8 Octobre st. n. 1880.

Rent'a de auru ungară	105.—	Imprumutulu cu prelung. 105.7
Imprumutulu cailorul ferate ungare	120.50	Losurile p. regularea . . . . .
Amortisarea datoriei cailorul ferate de estuung. (1-a emisioane)	80.30	Tisei si a Segedin. 106.7
dto. (II-a emisioane)	96.50	Rent'a de harthia aust. 96.7
dto. (III-a emisioane)	84.25	" de argintu 71.7
Bonuri rurale ungare	94.50	" de auru 85.7
dto. cu cl. de sortare	94.—	Losurile din 1860 . . . . . 129.7
Bonuri rurale Banat-Timis.	93.25	Actiunile bancei austriace 814.7
dto. cu cl. de sortare	92.—	" bancei de creditu ungare 241.7
Bonuri rurale transilvane	94.70	" bancei de creditu austriace 274.7
	94.50	Argintulu in marfuri . . . . .
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	93.50	Galbini imperatesci 5.6
		Napoleond'ori 9.45
		Marci 100 imp. germ. 58.35
		Londra. 118.95

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gött si fiu Henricu.